

PyöräPolku

PyöräPolku

maastopyöräilyn olosuhdehanke

HANKKEEN LÖYDÖKSIÄ:

- 1) lähimetsät ja olemassa olevat polut ovat mtb-kehittämisen tärkeä resurssi
- 2) olosuhdetyössä mtb-harrastajat tuovat laji- ja maastotuntemusta ja ovat reitinpitäjälle edullinen resurssi

Yhteistyötä

- Maastopyöräilyn olosuhdetyössä harrastajien merkitys on usein huomattavan suuri!
- Harrastajat ovat innostuneita antamaan apuaan ja edistämään omia harrastusmahdollisuuksiaan
- Kuntakyselyn mukaan yli puolet kunnista on kiinnostunut yhteistyöstä harrastajien kanssa

Maastopyöräily luontoympäristössä

- Suomessa ”metsäpyöräilyä”
 - Taajamametsissä, ulkoilu- ja virkistysalueilla, talousmetsissä, erämaissa...
 - Metsissä, niityillä, kallioilla, tunturissa...
- Maastopyöräily on POLKU- pyöräilyä
 - reiteillä ja olemassa olevilla poluilla
 - kaikenlaisia maaston kulku-uria yhdistellen
 - Reittejä ei usein tarvitse rakentaa, koska polut on jo olemassa

Kunnat arvostavat ulkoilua

- Ulkoilun ja liikunnan edistäminen on monen kunnan strateginen valinta.
- Ulkoiluympäristön merkitys kuntalaisten terveydelle ja hyvinvoinnille on tiedostettu.
- Luontoliikunnassa maankäyttö ja kaavoitus on ratkaisevaa
- Lähimetsät polkuverkostoineen ovat liikuntapaikkana kunnalle hyvin edullisia

Luomupolku on usein maastopyöräilyn lähiliikuntapaikka

Maankäytön suunnittelu voi luoda tai tuhota mtb-mahdollisuuksia

- Omaehtoisen lähiliikunnan kannalta lähimetsät polkuverkostoineen ovat keskeisiä myös maastopyöräilylle
- polkuja ei kuitenkaan aina huomioida maankäytön suunnittelussa - ”luomupoluilla” ei ole lainsuojaa
- Vakituksessa käytössä olevia polkuja katoaa ja yhteyksiä katkeaa

- Luomupolut kunnille edullisia liikuntapaikkoja
- ulkoilu- ja liikuntapaikkoina korvaamattomia
 - Rakennettu paikka ei korvaa luontoympäristöä ja sen tuomaa hyvinvointivaikutusta
- Ulkoilukäytössä olevat polut ja luontoyhteydet tulisi suunnittelussa säästää
- Polkujen merkkäminen maastoon voisi parantaa samalla niiden statusta?
 - > tieto myös paikkatietoon -> suunnittelijoille ym.

Kaupungissa polut ovat katoava luonnonvara.
Suunnittelun paikkatieto ei useinkaan tunne
rakentamattomia polkuja!

Ulkoilun ja reittien parissa toimiville maastopyöräily ei usein ole omakohtaisesti tuttu

- Esim. liikunnan tai liikuntapaikkojen hoidon koulutuksessa ei juuri kouluteta maastopyöräilyyn
- Olosuhteisiin perehtyminen vaatii omaa kiinnostusta ja harrastusta
- Kuntakyselyn mukaan 50 % liikuntatoimen vastuuhenkilöistä ei ole koskaan pyöräillyt maastossa!
- Löytyykö kunnasta joku lajia jo harrastava virkamies tai vaikuttaja? Hyödynnä!

Lobbausta lajiin tutustuttamalla

- Päättäjien, virkamiesten, maanomistajien yms. vieminen maastoon on tehokas keino lisätä tietoa maastopyöräilystä ja muuttaa asenteita lajille myönteiseksi
- Tarjoa avainhenkilöille tilaisuus tutustua lajiin – mieluiten itse maastopyöräilyä kokeillen.
- Maastopyöräilylle tärkeiden polkujen, yhteyksien ja alueiden esittely päättäjille paikanpäällä realisoi kuvaa lajin tarpeista ja mahdollisuuksista.
- Hyvät henkilösuhteet helpottavat tulevaa yhteistyötä reittien toteuttamisessa.

Olemassa olevien polkujen ja urien hyödyntäminen suunnittelussa vaatii maastotuntemusta

Harrastajat tuntevat maastot: kunta säästää kartoittamisessa ja reittien suunnittelussa

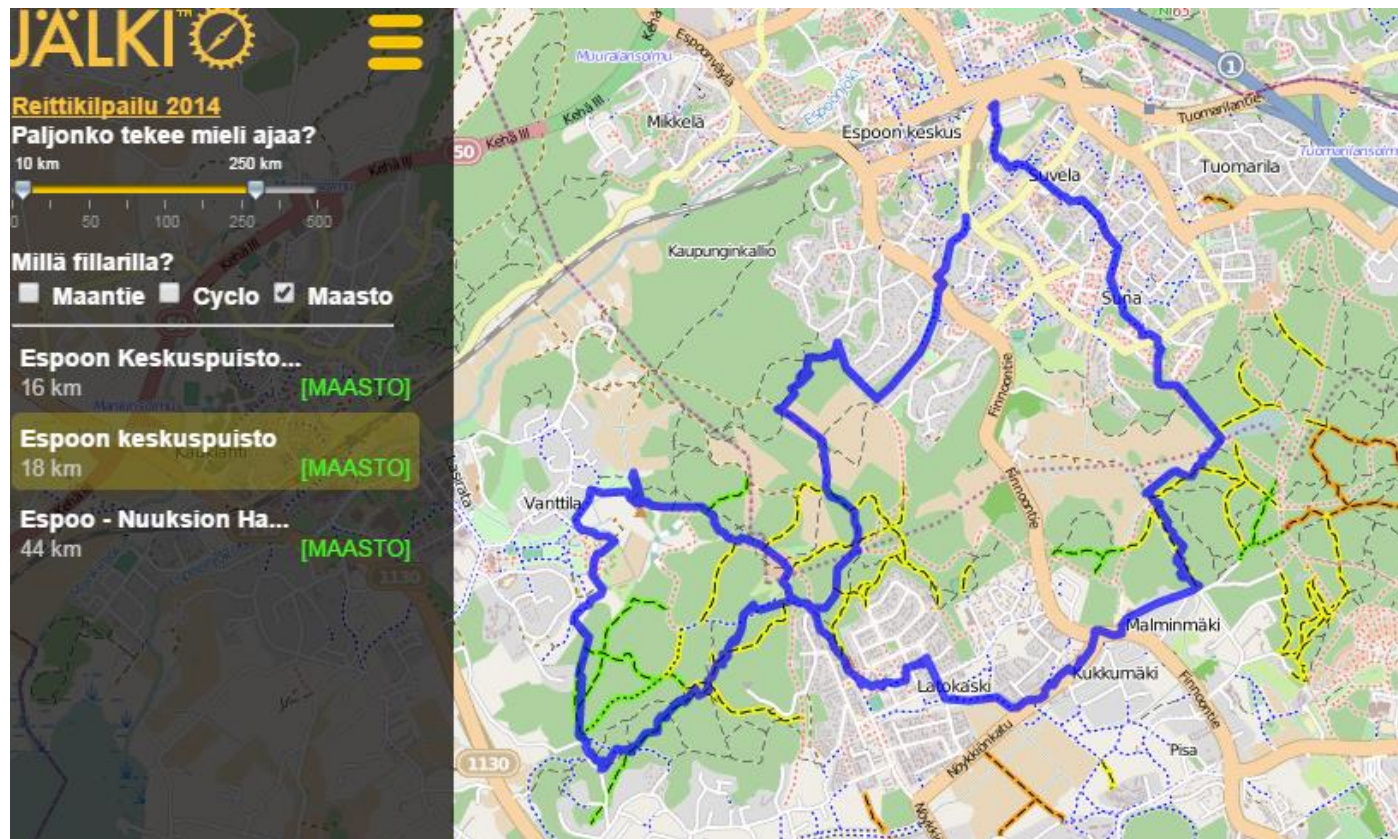
Kuva: Juha Jokila

Suunnittelu ja maastotuntemus: harrastajat voivat tarjota valmiita reittiehdotuksia

Kuva: Tiina Riikonen

Pyöräilijöillä on mittava määrä valmiiksi kerättyä polkutietoa ja reittiehdotuksia, jota voisi hyödyntää ulkoilun ja maankäytön suunnittelussa

Ei ole yhtä oikeanlaista reittiä Eritasoiset pyöräilijät tarvitsevat ja tuntevat eritasoisia polkuja

Reittien toteuttamisessa ja ylläpidossa harrastajien vapaaehtoistyö on arvokas apu ja kunnille edullista

Mtb-reittien suunnittelu ja rakentaminen vaatii lajin ja sen tarpeiden tuntemusta

Harrastajilta valmiita reittiehdotuksia ja apua reittien viitoittamiseen

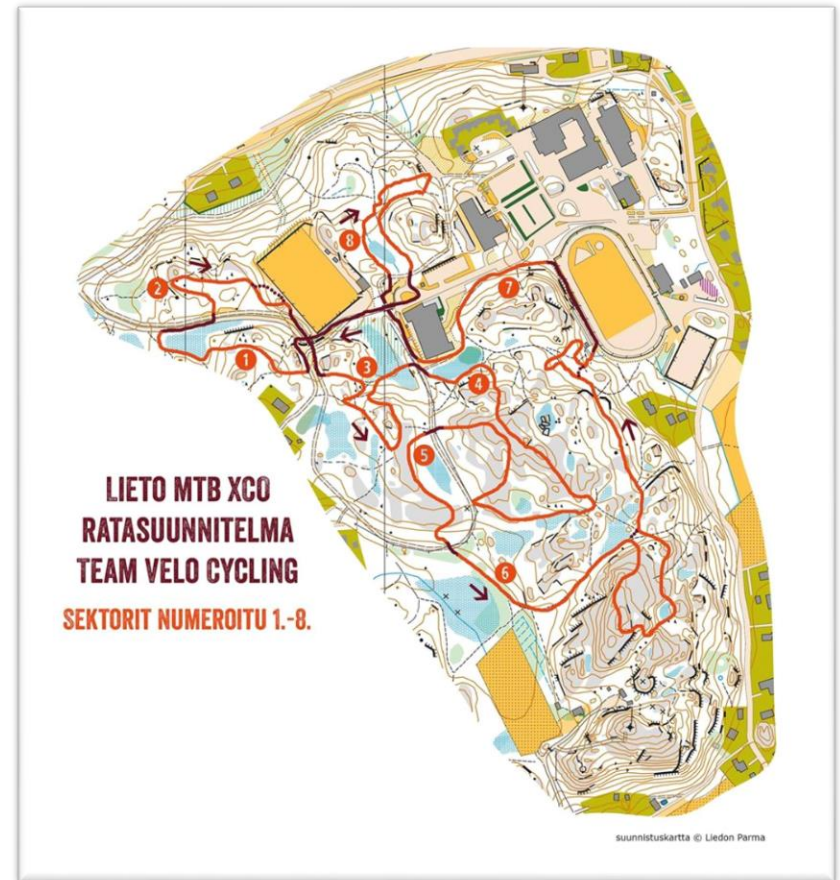
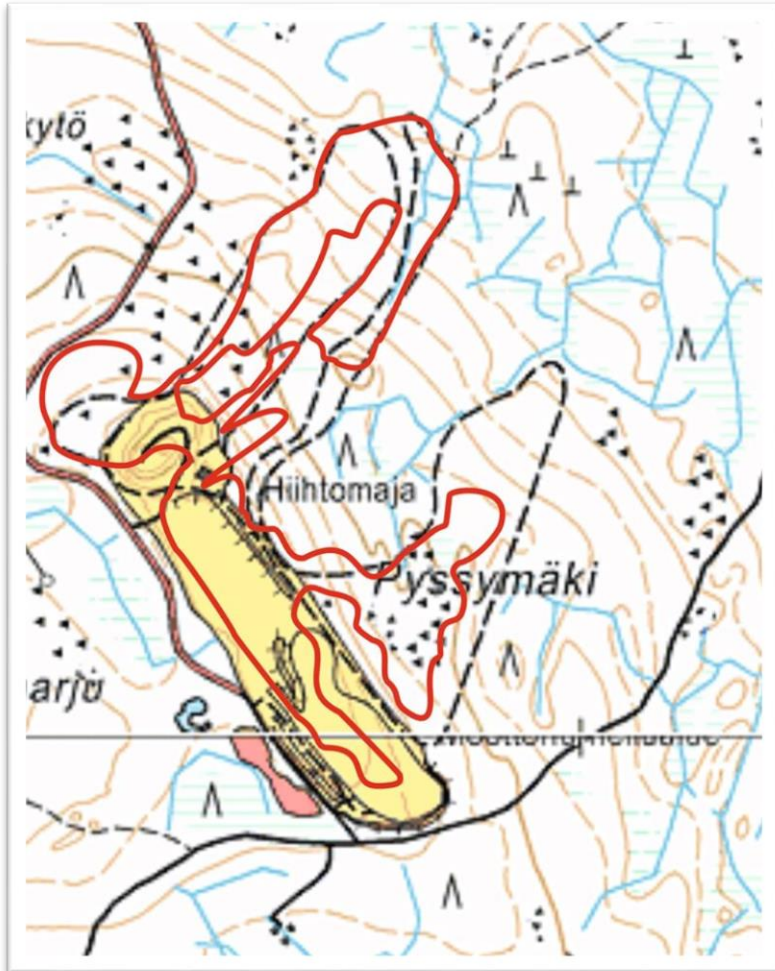
Vanhoilla ja vähänkäytetyillä retkeilyreiteillä
heinittyminen ja pusikoituminen on haaste.
Käyttö on reitin ylläpitoa!

Kilpailureitit ja lajitaitojen harjoittelupaikat ovat usein seurojen vapaaehtoistyönä toteuttamia ja ylläpitämiä, mutta silti kaikille avoimia kunnan liikuntapaikkoja

Pyöräilyseuravetoisilla hankkeilla uusia reittejä ja harrastuspaikkoja

Reittien suunnittelussa ja rakentamisessa harrastajat tuntevat myös tapahtumien ja kilpailujen tarpeet

Harrastajavetoiset hankkeet: reittien rakentaminen ja viitoitus

Pyöräilyseurat ratojen ja reittien kunnossapitäjänä

Reitin ylläpitoa: kurakohdan vahvistaminen maastonmukaisin rakentein

Kunnossapito: maastopyöräilijöiden ”polkukummitoiminnalla” reittejä voitaisiin pitää auki muillekin kulkijoille

Välituntirata koululaisille toteutettuna pyöräilyseuran talkootyönä

Vapaaehtoistoiminta mtb:n edistämiseksi: Edunvalvontaa, lausuntoja, aloitteita

Mountain Bike Club Finland ry

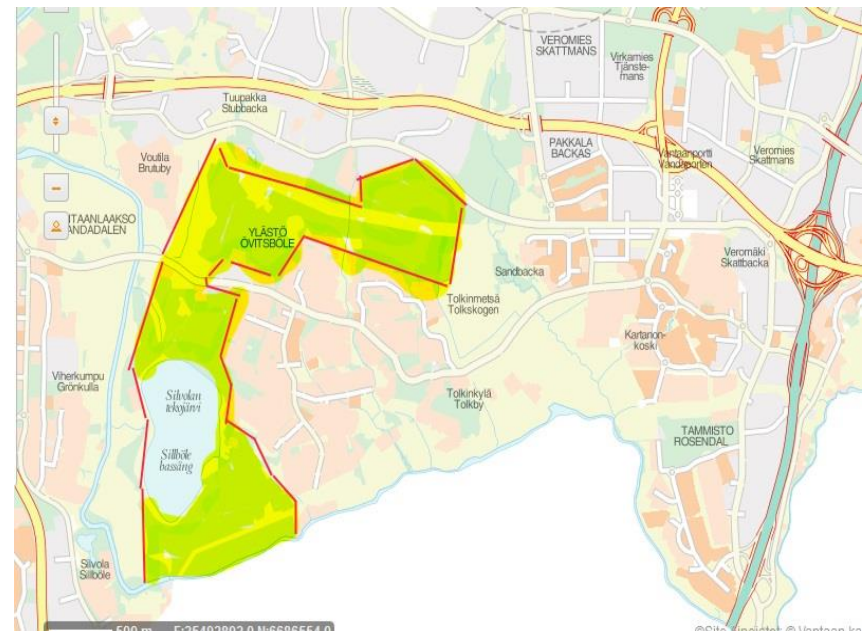
MTBCF

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Helsingin Kaupunki
PL 2100
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Asia: Lausunto Helsingin Yleiskaavaluonnokseen

Mountain Bike Club Finland (MTBCF) ry on helsinkiläinen maastopyöräilyseura, joka edustaa pääkaupunkiseudun maastopyöräilyn harrastajia. Maastopyöräilylle on luonteenomaista ajaa pienissä ryhmissä metsissä, jo olevassa olevia polkuverkostoja hyödyntäen. Tyypillisimmin maastopyöräilijät eivät aja erityisesti pyöräilyreiteiksi merkatuilla reiteillä, vaan seuraavat polkuja niiden ajettavuuden mukaan suhteellisen rauhallisella vauhdilla sekä muut luonnossa liikkujat huomioiden. MTBCF ry on tehnyt aktiivisesti yhteistyötä mm. Metsähallituksen ja Suomen Ladun kanssa maastopyöräilyn olosuhteiden parantamiseksi.

27.2.2015

Edunvalvontaa, kannanottoja ja suunnitteluapua

Helsingin yliopisto ja Helsingin kaupunki kutsuvat teidät osallistumaan kaupunkimetsätutkimukseen. Selvitämme virkistyskäyttöä ja liikkumista Helsingin suurimmalla viheralueella– Keskuspuistossa.

Etsimme vapaaehtoisia osallistumaan GPS-mobiilisovellukseen perustuvaan tutkimukseen kesällä/syksyllä 2014. Tutkimuksessa toivomme saavamme mobiilitiedot yhdestä ulkoilukerrastanne Keskuspuistossa. Näin voimme yhdessä vaikuttaa metsäsuunnitteluun ja metsien hoidon kehittämiseen! Tutkimuksesta saatava tieto auttaa sovittamaan metsänhoidon toimenpiteet kaupunkilaisten toimintaan niin, että voimme tulevaisuudessakin nauttia ulkoilusta metsissämme.

Lisätietoja antaa WHO:

Silviya Bancheva

Tohtori opiskelija, Bio- ja ympäristötieteellinen tiedekunta, Helsingin Yliopisto
silviya.bancheva@helsinki.fi

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Helsingin kaupunki
Rakennusvirasto

Yhteistyötä kuntien kanssa: harrastajat asiantuntijoina suunnittelussa

Palautetta ja neuvotteluja suunnittelun tueksi ja yhteydenpitoa reitinpitäjiin

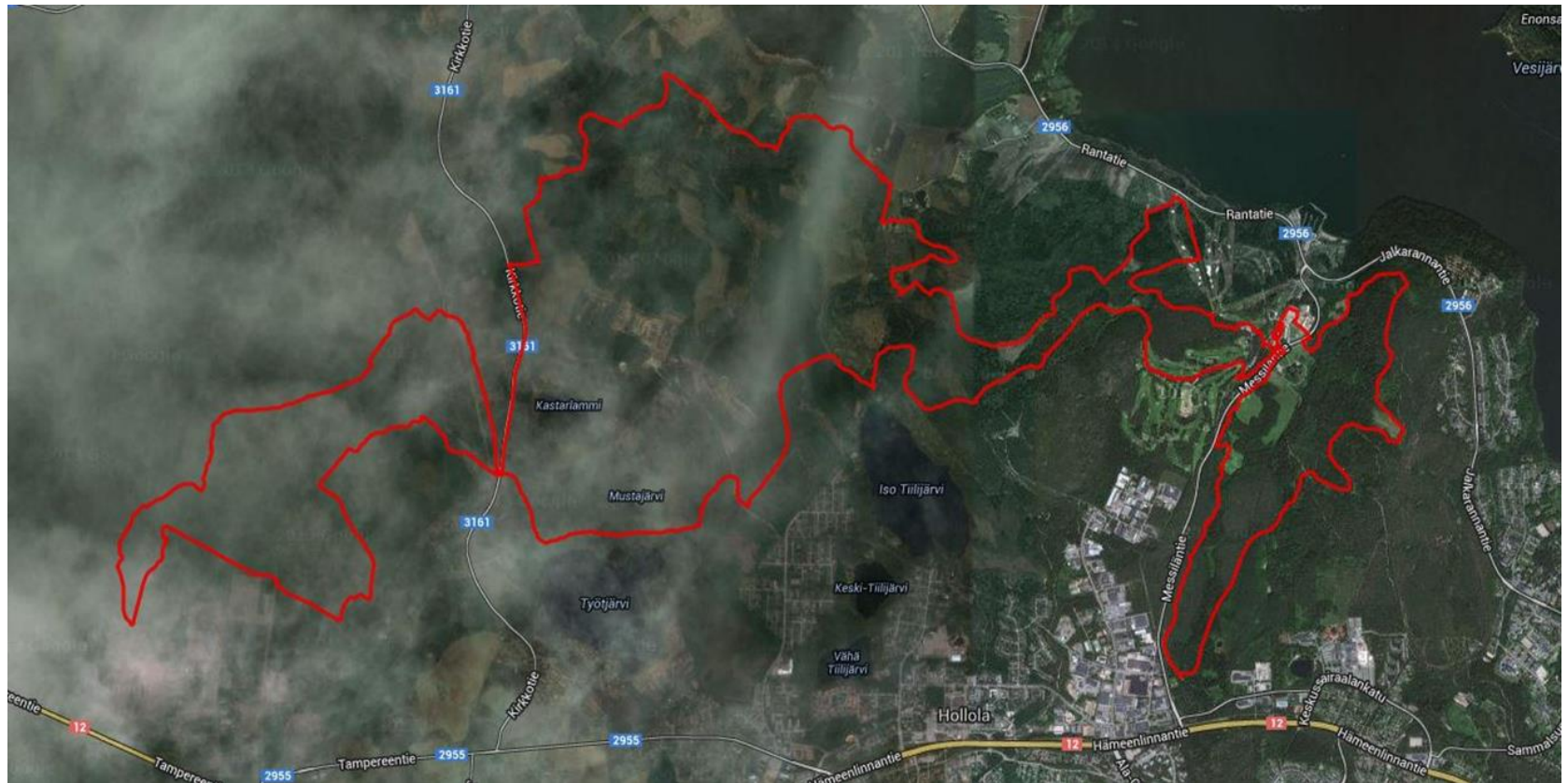
Seuratoiminta edistää pyöräilytaitoja ja turvallisia toimintatapoja maastossa

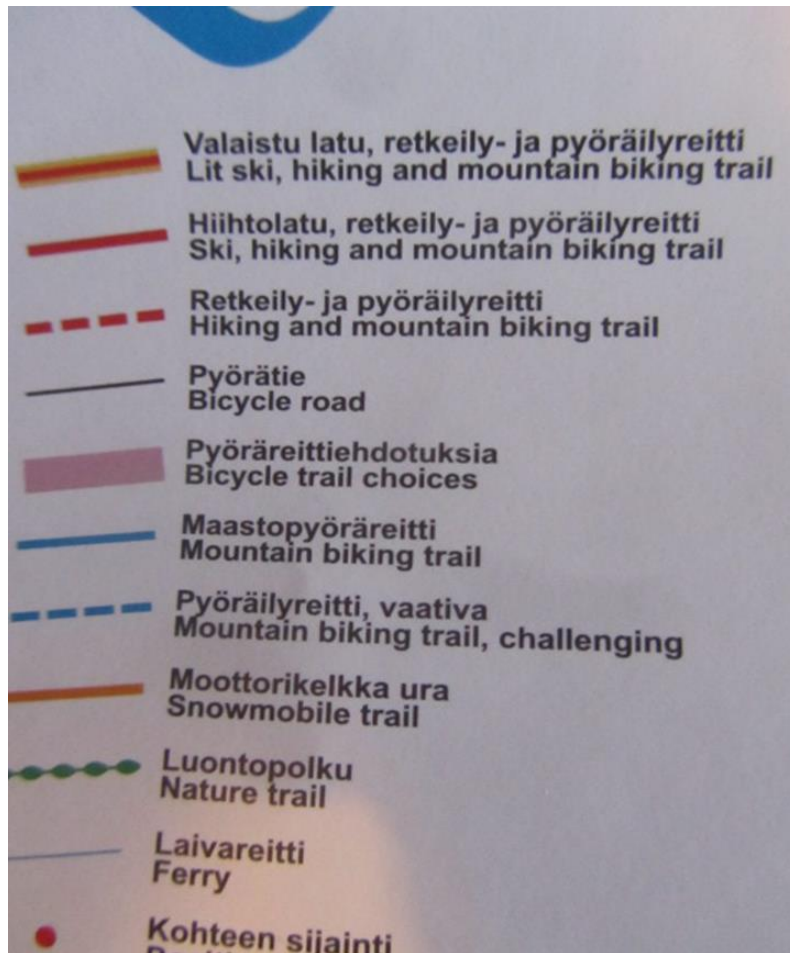
Yhteislenkit korvaavat ulkoilukarttojen polkutiedon puutteita

Tapahtumat: Harrastajat tekevät reittisuunnittelua ja hankkivat maankäyttöluvat: edistää pyöräilyä, esittelee alueen maastoja ja kohdentaa käyttöä lajiin soveltuville poluille

Pyöräpoluista voisi useammin informoida ulkoilukartoilla

- Eri lajien tasa-arvoinen kohtelu reiteillä
- Omatoiminenkin pyöräilijä löytäisi polkuja
- lisää reittitietoutta myös ”ei-pyöräilijöille”
-> uusi liikuntaharrastus?

Mtb edistämisen vaikutuksia

- Maastopyöräilyreitit lisäävät ulkoilua ja hyvinvointia: uusia ihmisiä luontoon ja liikkumaan
- Uusia käyttäjiä alueelle, enemmän käyttöä vanhoille reitti-investoinneille
- Pienemmät ylläpito-kustannukset/käyttäjä
- Matkailuala ja muu aluetalous hyötyy uusista kävijöistä
- Uusia palveluita ja harrastusmahdollisuuksia myös kuntalaisille

Maastopyöräilyn edistäminen luo mahdollisuuksia muillekin luontoliikuntaharrastuksille

- Luontoretkeily ja muu luonnossa liikkuminen
- Pyöräsuunnistus
- Multisport (seikkailu-urheilu)
- Maasto-triathlon /-duathlon

Polkujen merkkäamisesta hyötyvät pyöräilyn ohella monet luonnossa liikkujat

- Luonnossa liikkuminen poluilla on helpompaa kuin umpimetsässä, monta hyötyjäryhmää:
- Koirankuljetus
- Polkujuoksu
- Suunnistus
- Retkeily, marjastus ym.

Talvisin pyöräilijät ja muut lähimetsissä kulkijat tekevät polkuja toinen toisilleen

Kuntien ja harrastajien yhteistyö (Kuntakysely tammi-helmikuu 2015)

VAPAAEHTOISTOIMINTA maastopyöräilyssä (esim. reittien suunnittelu, tapahtumat, ohjattu toiminta tms)

a tai vapaaehtoistyötä ei ole pohdittu

Kunta tekee aktiivista yhteistyötä

Lajin harrastajat ovat ottane

ei ole löydetty tai saatu mukaan

Kuntien ja harrastajien yhteistyö, vapaaehtoistyö (olosuhteet, tapahtumat ym)

- kunta olisi halukas yhteistyöhön: 48 vast.
- tekee aktiivista yhteistyötä harrastajien kanssa: 24 vast.
 - Yht. 55 % kunnista haluaa yhteistyötä
- harrastajat olleet aktiivisia, mutta ei ole johtanut toimiin kunnassa: 17%
- yhteistyötä ei tehdä ollenkaan tai sitä ei ole pohdittu: 15 % kunnista

Pohdintaa (yhteistyö)

- Yhteistyö tärkeää jo käyttäjälähtöisyyden kannalta
- Harrastajilta kunta saa paikallistuntemusta, tietoa lajin tarpeista, erikoiskohteista, paikallisten olosuhteiden vahvuuksista...
- Tarjolla ”ilmaista” suunnitteluapua!
- Harrastajien talkootyö edullista: rakentaminen ja ylläpito

Pohdintaa (yhteistyö)

- tarvitaan helpot yhteydet harrastajien ja kuntien välille!
- Miten harrastajat löytävät kunnan organisaatiosta oikean tahon?
 - harrastajat olleet aktiivisia, mutta ei tulosta: 22 kuntaa
 - kuka kunnassa hoitaa vapaaehtoisten asioita?

Pohdintaa (yhteistyö)

- Yhteistyössä suhteet, sopimukset ja vastuut oltava kaikille osapuolille selvät
 - Kirjalliset sopimukset, vastuut ja vakuutukset ym.
- Harrastajien asiantuntijuuden arvostaminen kunnassa tärkeää!
- ”Itse tehtyä” arvostetaan > < ilkivalta

Kuntakyselyn vastaajien kommentteja kunnan olosuhdetyöstä

- Käyttäjät ovat asiantuntijoita ja heidän tietoaan käytettäisiin hyväksi mahdollisten reittien rakentamisessa.
- Enemmän yhteistyötä paikallisten seurojen ja harrastajien kanssa.
- Yhteistyön tekeminen tapahtumien järjestäjien ja alan harrastajien kanssa.

Kokemuksia yhteistyöstä: mtb-harrastajat + kunta / MH

- Syöte, Ylläs-Levi (Metsähallitus)
- Rovaniemi, Mäntyharju, Saariselkä, Jämi...
(kunnan ym. matkailuhankkeet)
- Vantaa, Viitasaari, Iisalmi, Lieto... (mtb-reitti
kunnan liikuntapaikaksi)
- MH:n ”Haamuretkeily –malli”: harrastajien
paikallistuntemus hyödynnetään